

مدیریت بحران در کتابخانه مرکز آموزشی درمانی ثامن الحجج (ع) سیرجان

مدیریت بحران در کتابخانه مرکز آموزشی درمانی ثامن الحجج (ع) سیرجان یعنی داشتن برنامه‌ای مشخص برای حفاظت از منابع علمی، تأمین ایمنی کاربران و کارکنان، و تداوم خدمات کتابخانه در شرایط اضطراری مانند آتش‌سوزی، زلزله، سیل، قطعی برق، یا حتی حمله سایبری.

دانشجویان و اساتید به خدمات حضوری و آنلاین کتابخانه وابسته‌اند و وقفه هرچند کوتاه در ارائه سرویس، بر آموزش و پژوهش تاثیر می‌گذارد.

وجود تجهیزات پیشرفته و سامانه‌های دیجیتال نیازمند حفاظت و پشتیبانی خاص است.

مراحل کلیدی مدیریت بحران:

پیشگیری

بازرسی دوره‌ای سیستم‌های ایمنی مثل اطفای حریق و سیم‌کشی برق، بررسی سلامت سرورها و سخت‌افزارهای حساس، بروزرسانی مرتب آنتی‌ویروس، تهیه نسخه پشتیبان از اطلاعات مهم روی هارد اکسترنال و فضای ابری، آمادگی آموزش منظم پرسنل برای واکنش سریع به خطرات (مثلاً آتش‌سوزی، زلزله، حملات سایبری) انجام مانور خروج اضطراری به صورت دوره‌ای، تعیین نقش مشخص برای هر فرد در واکنش به بحران، تخلیه امن کاربران و کارکنان با کمک نیروهای آموزش‌دیده، قطع سریع برق یا منابع قابل اشتعال در مواقع بحران، اطلاع‌رسانی فوری به مدیریت و نیروهای امدادی، انتقال اسناد و تجهیزات مهم به محل امن در صورت امکان بازیابی بررسی و مستندسازی خسارات وارده، استفاده از نسخه‌های پشتیبان برای بازگرداندن اطلاعات از دست‌رفته، ارائه خدمات جایگزین تا زمان بازگشت کامل کتابخانه (مثلاً اتاق مطالعه اضطراری یا دسترسی به پایگاه‌های علمی دیگر)، بازنگری در برنامه‌های بحران و رفع نقاط ضعف.

مثال: در صورت وقوع آتش‌سوزی در اتاق سرور، برق دستگاه‌ها سریعاً قطع می‌شود، پرسنل با کپسول اطفاء ورود می‌کنند، اطلاعات مهم طبق نسخه پشتیبان بازیابی می‌شوند و اطلاعات جدید برای کاربران منتشر می‌شود تا خللی در دسترسی به منابع ایجاد نشود. نکات ویژه برای بیمارستان ثامن الحجج سیرجان: تهیه فهرست منابع بسیار حیاتی برای اولویت‌دهی هنگام بحران، قرارداد پشتیبانی فوری با شرکت‌های IT و مرمت اسناد، تعیین شماره تماس اضطراری برای اطلاع‌رسانی سریع نگهداری نسخه‌های پشتیبان در خارج از ساختمان اصلی.

مقابله :

تجهیزات موجود به منظور مقابله و پیشگیری در بحران در کتابخانه مرکز آموزشی درمانی ثامن الحجج (ع) :

سنسور دود یا آشکارساز حریق سقفی نصب شده است که وجود دود یا حریق را تشخیص می‌دهد و برای ایمنی محیط بسیار مهم است.

کپسول آتش‌نشانی CO₂ ۶ کیلوگرمی ، مخصوص خاموش کردن آتش‌سوزی‌ها (مواد جامد و برق)، در کتابخانه موجود است و برای مقابله با حریق‌های الکتریکی یا مواد جامد ضروری است.

کپسول آتش‌نشانی، پودر خشک ؛ این کپسول مناسب مقابله با آتش در کلاس‌های مواد جامد، مایعات و با داشتن حجم بالا برای مکان‌های عمومی مثل کتابخانه کاربرد زیادی دارد.

جعبه آتش خاموش‌کن یک محفظه فلزی مخصوص است که معمولاً داخلش تجهیزات اطفاء حریق مثل شیلنگ آب (Fire box) شیر آب اضطراری، کپسول آتش‌نشانی یا حتی تبر مخصوص قرار دارد.

کاربرد اصلی: در صورت بروز آتش‌سوزی، کارکنان یا ماموران آتش‌نشانی سریع می‌توانند از تجهیزات داخل این جعبه برای مقابله اولیه با آتش استفاده کنند و آن را تا رسیدن نیروهای تخصصی کنترل یا خاموش کنند.

محل نصب: معمولاً این جعبه‌ها در راهروها، کنار ورودی‌ها و محیط‌هایی با ریسک آتش‌سوزی بالا نصب می‌شوند تا دسترسی سریع و آسان داشته باشند.

اقدامات انجام شده:

۱. برگزاری دوره آموزشی مقابله با بحران برای پرسنل کتابخانه در بیمارستان ثامن الحجج (ع)
۲. برگزاری دوره عملی اطفای حریق برای پرسنل کتابخانه
۳. بازدیدهای دوره ای از کیسول های آتش نشانی و تابلو برق
۴. بازرسی و تعویض قسمت های آسیب دیده سیستم روشنایی

